

เรื่องเล่า “ ความกังวลก็คลี่คลาย และหลงเหลือไว้เพียงความเป็นจริง ”

โดย นางสาวรังสิมา อุดมกิจ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ

จุดที่เรายืนอยู่ในปัจจุบันคือการให้บริการในการฟื้นฟูทางการศึกษาแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามานาน 11 ย่าง 12 ปี มีการเปลี่ยนแปลงในการให้บริการเรื่อยมาไม่หยุดหย่อน จากโรงเรียนราชานุกูลที่ขึ้นชื่อว่าเป็น โรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษกลุ่มนี้แห่งแรกของประเทศไทย เมื่อกาลเวลาเดินเรื่อยมา ถึงปัจจุบันก็เหลือเพียงกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ เพราะโรงเรียนของเราอยู่กระหวางสาธารณสุขไม่ใช่ศึกษาธิการ ถึงชื่อเรียกขานจะเปลี่ยนแต่ระบบการสอนในชั้นเรียนที่ฉันยึดปฏิบัติมา ตลอดการทำงานยังคงเหมือนเดิม คือ จิตใต้สำนึกแห่งความเป็นผู้สอน หรือ ครูสำหรับเด็กพิเศษ ในปี 2555 ช่วงต้นปีฉันได้รับมอบหมายหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมของผู้ป่วย 7 ราย เพื่อเข้าเรียนร่วมหรือเรียนในโรงเรียนปกติของกระทรวงศึกษาธิการ การเตรียมความพร้อมทางด้านการเรียนที่ฉันต้องเตรียมให้กับผู้ป่วยมีทั้งทักษะภาษา ทักษะการคิด (เลขคณิต) ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และทักษะทางสังคม ผู้ป่วยทั้ง 7 รายมีความแตกต่างในเรื่องของความสามารถในการเรียนรู้เป็นสำคัญ บางคนพูดเก่ง เก่งมาก เก่งจนถ้ามีลิงเข้ามาอยู่ก็สามารถหลับได้แล้ว บางคนพูดได้น้อยแต่ใช้ภาษาทางกายเป็นหลักก็ใช้ว่าจะไม่แสบนะ แสบจนเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนฟ้องตลอดเวลา และนี่คือบุคลิกของเด็กส่วนหนึ่งในชั้นเรียนที่โดดเด่น

เด็กดาวนิ้วตัวเล็กแต่ความเล็กของเขาไม่เหมาะสมกับความสามารถของเขาเลย เด็กคนนี้พูดเก่ง คอยเก่ง เกียงเก่ง ฟ้องเก่ง เขาเป็นเด็กที่เก่งมากจำชื่อนักฟุตบอลของอังกฤษได้เยอะมาก และบอกชื่อนักกีฬาคนอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียงในโลกได้ ความสามารถด้านการเรียนดีทุกด้านเพราะเป็นเด็กจำเก่ง ถามอะไรก็ตอบได้ แต่เรื่องเขียนนี่ซีต้องปรับปรุงอย่างแรง พร้อมทั้งต้องเสริมเรื่องการอ่านไปด้วย เรากลับมาถามตัวเองว่า “ จะทำไงดีให้بوبเขียนพยัญชนะตามแบบได้นะ ”

เด็กอ้วน อืมตาแทบปิดเมื่อเวลาอึม รูปร่างใหญ่ อารมณ์ร้ายเมื่อมีคนขัดใจ แต่พูดเก่ง คอยเก่ง จำเก่ง และเหมือนคนแรกคือ เกียงเก่งมาก มาก และที่สำคัญ คือพูดไม่หยุด ไม่หยุดจริง ๆ โอ้แม่เจ้าฟังเคยเจอนะเนี่ย แต่การเรียนที่ต้องเสริมอย่างมากมาคือการเขียน

การเรียนการสอนใน ชั้นเรียนจะจัดแบบสอนหน้าชั้นเรียนก็ได้ละซีที่เนี่ย เพราะเด็ก ๆ แต่ละคนคงไม่สนุกแน่ ฉันทัดแต่จะสอนยังไงให้สนุกพร้อมกับให้ความรู้ และแทรกกฎกติกาไปด้วยเสมอ การนำเกมส์ลูกบอลเป็นพิชเข้ามาเล่นในส่วนของกิจกรรมในชั้นเรียน คือการนำเก้าอี้แบ่งออกเป็นสองแถว ตั้งวางเรียงหันหน้าเข้าหากัน หน้ากระดานฝั่งละ 4 ตัว ฉันทักกับเด็ก ๆ นั่งกันคนละตัว เมื่อฉันเปิดเพลง (อย่าแปลกใจนะค๊ะว่าทั้งสอน เล่น และเปิดเพลงทำ ยังไง ทำได้ค๊ะแต่ต้องเร็วนะค๊ะ) ฉันทือลูกบอลไว้ในมือและลุกยืน ขึ้นและเดินไปฝั่งตรงข้ามเพื่อยื่นลูกบอลให้เด็กคนหนึ่งในชั้นเรียน เด็กอ้วนแทบตาปิดคนนึงมากกว่าครูทำอะไร ฉัยเลยบอกว่า “ เอ้าเร็วลูกร่วงไปฝั่งโน้นแล้วส่งให้เพื่อที่หนูอยากให้เร็ว ” เด็กอ้วนคนนี้รีบ ลุกและส่งไปให้เพื่อนทันที จากแบบอย่างง่าย ๆ เพียงครั้งเดียว เด็ก ๆ ในห้องคนอื่น ๆ ก็เลียนแบบและเล่นได้อย่างถูกต้องจนครบทุกคนคนละ 3 รอบ ส่วนตัวเราเองต้องทั้งเล่น บอกรกฎกติกา และเปิดปิดเพลงไปพร้อม ๆ กันสนุกนะแต่เหนื่อยเหมือนกัน ช่วงที่เล่นเกมฉัยเองต้องปิดและเปิด

เพลง เพราะเมื่อปิดเพลงลูกบอลอยู่ที่ใครคนนั้นต้องออกมาออกเสียงบอกชื่อผักหน้าชั้นเรียนจำนวน 3 ชื่อให้ได้ ไม่ใช่เกมส์นี้เกมส์เดียวนะ

แต่ยังมีเกมส์ที่ฉันเองยังคาดไม่ถึงถึงเลยว่าจะเล่นได้ คือเกมส์ ต่อให้สูงไปกับบล็อกพลาสติก ในเกมส์นี้ฉันต้องสอนเรื่องสูงและต่ำ ฉันเลยเอาบล็อกสีต่าง ๆ ใส่ในตะกร้าและให้เด็ก ๆ เลือกหยิบคนละ 5 ชิ้น เด็ก ๆ กิ่งงออีกละ ครูให้ทำอะไรอีกเนีย???? ยังไม่หมดนะ ฉันให้เด็ก ๆ ออกมาเป็นคนนำ 2 คนผลัดกันออกมานะคะ และให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเลือกว่าจะอยู่กับใคร เมื่อเลือกกันครบ ฉันเปิดเพลงและให้เด็ก ๆ ช่วยกันต่อบล็อกแบบไหนก็ได้ให้สูงที่สุด เด็ก ๆ ช่วยกันอย่างสนุกสนานยิ้มแยมเมื่อได้ช่วยกันต่อ

จากกิจกรรมทั้งสองข้างต้น เป็นกิจกรรมบางส่วนที่ฉันชอบนำมาเล่นกับเด็ก ๆ ในชั้นเรียนเสมอแต่การสอนเพียงเท่านี้ก็ยังไม่สามารถให้เด็กเรียนรู้ได้มากเท่าเมื่อเสร็จกิจกรรมแล้ว เราต้องเตรียมแบบฝึกหัดให้เด็กได้ทำอย่างต่อเนื่อง และนี่คือแบบฝึกบางส่วนที่ฉันบังคับให้เด็กทำจนเด็กอ้วนที่เขียนหนังสือด้วยเส้นที่บางเบากลับมาเป็นเส้นหนักแน่นและเขียนเลขอารบิกตามแบบได้เอง นั่นคือ การคัดแยกเมล็ดถั่วเขียว ถั่วแดง ถั่วเหลือง ถั่วดำ ไม่ใช่ทั้งหมดรวมกันนะแต่แบ่งออกเป็นทีละ 2 สีบ้าง 3 สีบ้าง และเมื่อเจ้าอ้วนคล่องแคล่วในการเลือกแล้วฉันก็เพิ่มแบบฝึก ด้วยการให้ใช้ภูกันทากาวและติดเมล็ดถั่วไปตามเส้นพื้นฐานต่าง ๆ และเพิ่มเป็นรูปทรงง่าย ๆ ทำอย่างนี้ทุกวันตลอด 1 เดือน พอเข้าเดือนที่ 2 เจ้าอ้วนเริ่มเขียนทบรอยตัวเลข รูปทรง และพยัญชนะได้มากขึ้น พอเข้าเดือนที่ 3ฉันเริ่มให้เขียนเลขอารบิก15โดยมีการจุดสีแดงในการบอกเริ่มต้นและจุดสีสิ้นสุดเจ้าอ้วนของฉันทำได้จริง ๆ ดีใจมากค่ะ ดีใจที่เห็นผล เพราะตัวเด็กเองสนใจในเรื่องเรียนด้วยไม่ใช่เพราะเราสอนอย่างเดียว (เด็กอ้วนพูดมากมายคนนี้ตลอดระยะเวลาในการเรียน เขาพูดและถามตลอดเวลา ถามจนคนสอนอย่างฉันยังเหนื่อยที่จะตอบเลย การตอบคำถามนี้และก็ช่วยให้เด็กคนนี้มีความรู้และจดจำสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี)

ส่วนเด็กดาวนช่วงพูดมากคนนั้นฉันก็เพิ่มเติมเรื่องการอ่านที่ฉันต้องหาข้อมูลหนังสือเก่ามากมายมากมาให้ลองอ่าน นั่นคือ หนังสือเรียนประถมปี 2521 คงยังจำเรื่องเกี่ยวกับมานีมานะได้นะ อ่านง่าย จำง่าย และจำได้นาน ฉันลองโหลดและถ่ายเอกสารส่งให้ผู้ปกครอง 1 ฉบับในชั้นเรียนเอง 1 ฉบับ แต่ช่วงแรกของการสอนถ่ายเป็นสีดำเพียงอย่างเดียวก็ไม่ได้ เพราะน่าเบื่อเกินไป ฉันต้องลงมือนั่งพิมพ์ซะเอง และใช้สีเข้ามาช่วยให้จำได้ง่ายขึ้น โดยใช้วิธีพินิกสีในการฝึกอ่านให้เด็กดาวนน้อยน่ารักพูดมากคนนี้ ผ่านไปอย่างรวดเร็ว 2 สัปดาห์เด็กดาวนคนนี้จำได้ จำได้ทุกคำตลอด 3 บทแรกของหนังสือ จำได้จริง ๆ ด้วยจากการทดสอบของฉันเมื่อจำได้แล้วฉันเลยลดการใช้วิธีพินิกสีออกเหลือคำต่าง ๆ ที่มีแต่สีดำอย่างเดียว แล้วผลก็ออกมาเด็กดาวนต่อเรสของฉันอ่านได้ และคล่องด้วยนะ ดีใจจัง

จากผลการเรียนต่าง ๆ เพียงส่วนหนึ่งที่ฉันนำมาเล่าสู่กันฟังนั้นเป็นแค่เพียงช่วงเวลาหนึ่งที่มีความสุข จากความสุขอีกมากมายที่ไม่สามารถถ่ายทอดลงในกระดาษเพียง 3 แผ่นได้ และมีเหตุการณ์หนึ่งที่ฉันคงจำไปชั่วชีวิตเมื่อวันที่1มีนาคม ฉันตื่นมาพร้อมกับการไม่รับรู้สึกของใบหน้าซีกขวา มัน ไม่รู้สึกจริง ๆ พอเข้าช่วงสายของวันที่ 1 พอฉันพูดปากก็เบี้ยวให้เห็นอย่างเด่นชัด ฉันกังวลมากจนตอนเย็นนั่งไปหาหมอแล้วผลคือกล้ามเนื้อปลายประสาทคู่ที่ 7 อักเสบ เหตุจากการที่เราไม่ดูแลตนเอง นอนไม่หลับเพราะกังวลว่าจะจะกิจกรรม จะสอนยังไง เด็กจะเข้าเรียนร่วมได้ไหม นั่นคือความกังวลที่ทำให้ฉันนอนหลับไม่สนิทมานานหลายวันติด ๆ กันจนส่งผลให้โรคนีมา

เยื่อน ฉันต้องขาดงานเกือบ 2 สัปดาห์ เพื่อการพักผ่อน เมื่อหยุดฉันก็ยังกังวลเกี่ยวกับงาน เพราะเด็กทั้งหมดที่มี 7 คนซึ่งในแต่ละวันจะมาเรียนโดยไม่ขาด ต้องไปเรียนกับครูอ้อซึ่งพี่อ้อข องฉันก็มีเด็ก ๆ ที่ต้องดูแลและรับผิดชอบ แต่พี่อ้อไม่บ่นแม้แต่คำเดียว เพียงบอกน้องคนนี้ว่า “พักผ่อนนะไม่ต้องกังวลที่จัดการได้ ” ไม่เพียงแต่ต้องสอนแทนฉันแต่ต้องเขียนแฟ้มแทนฉันด้วย ฉันรู้สึกขอบคุณมากมายที่ไม่อาจบอกได้ และเมื่อเวลาผ่านไปฉันก็กลับมาสอนเหมือนเดิม เด็ก ๆ ทั้ง 7 คนยังเหมือนเดิมยิ้ม วิ่งเข้ามาหา และเจ้าอ้วนกับเด็กตอเรสก็ชวนคุยเหมือนเดิม นี่คือช่วงเวลาหนึ่งที่ช่วงชีวิตที่ฉันไม่อาจลืมได้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง และปลายทางของโปรแกรมเด็กอ้วนน่ารักพูดมากกับเด็กตอเรส และเพื่อน ๆ อีก 3 คนรวมเป็น 5 คนก็เข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้อย่างที่ตั้งตัวชีวิตไว้ และนี่คือคำตอบของชื่อเรื่อง คือ ความคลี่คลายที่เด็ก ๆ เข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ ส่วนความเป็นจริงคือโรคที่ยังไม่หายสนิทแต่ดีขึ้นมากแล้ว

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และจะทำอะไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น นั่นคือ การที่เราต้องบอกกับตัวเองว่าทำงานนะทำได้แต่ต้องทำให้พอดี พอดี ไม่หนักจนร่างกายเตือนมาแล้วแต่เราไม่ฟังครั้งนี้โรคเลยมาเต็ม ๆ ถ้าถามว่าเครียดไม่กับโรคนี้เครียดนะ แต่เพราะคนรอบข้างโดยเฉพาะคนในครอบครัว พี่ๆ เพื่อนๆ คนสนิท และเด็กๆ ให้กำลังใจและดูแลเป็นอย่างดี จึงทำให้ไม่คิดมาก และทำให้เราตระหนักให้ดีกว่า การรับงานต้องคำนึงและไตร่ตรองให้ดีกว่าตกลงเสมอ คิดทบทวนให้ดีกว่าเราสามารถทำได้แต่มากเกินไป ถ้ามากเกินไปจนมีผลต่อร่างกายก็ควรปฏิเสธ ถ้าเราอยู่อย่างมีความสุขกับงานที่เป็นอยู่ทุกวันอยู่แล้ว และได้รับการประเมินในระดับดี ฉันทว่าฉันก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องถึงกับดีเด่มาก ไม่ตกไปอยู่พอใช้ก็เพียงพอแล้ว และอีกอย่างที่สำคัญ ตัวชีวิตในแต่ละปีได้รับมาทำเพียงตัวชีวิตนั้นก็เพียงพอ มากกว่านั้นถ้าเลี้ยงได้ควรเลี้ยงเพราะ แท้ที่จริงเราก็คงไปสู้กับคนอื่น ๆ เขาไม่ได้ เพราะเราเองชอบงานประจำที่ทำอยู่มากกว่างานพิเศษ ที่พิเศษเข้ามาเรื่อยๆ

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และจะทำอะไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น นั่นคือ ความเป็นจริงที่หลงเหลือ คือ การที่เราต้องบอกกับตัวเองว่าทำงานนะทำได้แต่ต้องทำให้พอดี พอดี ไม่หนักจนร่างกายเตือนมาแล้วแต่เราไม่ฟังครั้งนี้โรคเลยมาเต็ม ๆ ถ้าถามว่าเครียดไม่กับโรคนี้เครียดนะ แต่เพราะคนรอบข้างโดยเฉพาะคนในครอบครัว พี่ๆ เพื่อนๆ คนสนิทให้กำลังใจและดูแลเป็นอย่างดี จึงทำให้ไม่คิดมาก และทำให้เราตระหนักให้ดีกว่า การรับงานต้องคำนึงและไตร่ตรองให้ดีกว่าตกลงเสมอ คิดทบทวนให้ดีกว่าเราสามารถทำได้แต่มากเกินไป ไปใหม่ ถ้ามากเกินไปจนมีผลต่อร่างกายก็ควรปฏิเสธ ถ้าเราอยู่อย่างมีความสุขกับงานที่เป็นอยู่ทุกวันไม่ความกังวล หมายถึง เรื่องที่ผู้เล่าคิดคำนึงถึงการที่ต้องส่งผู้ป่วยเข้าเรียนร่วมหรือเรียนในโรงเรียนปกติให้ได้ตามตัวชีวิตหลงเหลือไว้เพียงความเป็นจริง หมายถึง การ ที่ผู้เล่าเป็นโรคกล้ามเนื้อปลายประสาทอักเสบและใช้เวลาในการรักษานานเกือบ 4 เดือนจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่หาย 100 เปอร์เซ็นต์